

Մ Ե Ն Տ Ո Ր

ՄԵՃՄՈՒԱՅԸ ՄԵՊԱՀԻՍԻ ՄԻԻՖԻՏԷ

ՊԻՐԻՆՃԻ ՍԵՆԵ.

1886 ԱՊՐԻԼ 1

ՆՕՄԵՐՈ 7

Թ Ե Ծ Է Ք Ք Ի Ի Ր Լ Է Ր

Րիսալէմիզին թա՛միմ վէ թէրդիպի իշիւն հէր նէվ զահմէթի իսթիեարա հիմնէթ պուեուրան էֆէնտիլէրէ արզը չիւքրանի-յէթ, վէ պիլխասսա, Մարաշտա Սափուէլեան Սարգիս, Ատա-նատա Կիւլիւզեան Արժ. Տէր Կարապետ, Քիլիստէ Ղըպըլիկեան Յովհաննէս վէ Այտընտա Շիշմանեան Յակոբ էֆէնտիլէրէ իպ-րազ մէմնունիյէթ էտէրիզ:

Մարաշ մէօթէպերանընտան Պիլէզիկճեան Հաճի Կարապետ էֆէնտի թարաֆընտան չէհրի մէզքիւր է՛ն էհլիյէթլի բուհանի-լէրինտէն Արժ. Տէր Ղեւոնդ Հայր Տէր Նահապետեանա պիր նիւսիսէ Մեմտոր իհտա օլունմուշ տուր:

Է Մ Ր Ի Մ Է Ա Ր Ի Ֆ

Վ Ա Ր Դ Ա Ն Ե Ա Ն Մ Է Ք Թ Է Պ Ի

1882 սէնէսի իպթիտաընտա Այնթապ էրմէնիլէրինին մէարիֆ ճիհէթիյլէ զայէթ տուն պիր հալտէ պուլուն-տուգլարը վէ սիւպեանը միլլէթին մէքեաթիպի էճնէ-պիյէյէ, ալէլխուսուս օլ վազըլթլարտա Այնթապա հէ-

նուզ կէլմիշ օլան Ֆրանչիսքէն Լաթին րահիպլէրի նէզ-
տինէ միւրաճաաթ էյլէտիքլէրի տուլղու սահիպի քիմփ
սէլէրին մուճիպի թէէսսիւֆիւ օլտուղու կիպի՝ ինթիշարը
մէարիֆ մագսէտիյլէ միւթէշէքքիւլ Վարդանեան շիրքէթի
ազալարընըն տախի պատիի մահզունիյէթ վէ մահճու-
պիյէթի օլմուշ իտի :

Պու հալտէն պիթթահրիգ՝ շիրքէթի մէզքիւրէ պիր
մէքթէպ թէէսսիսինէ գարէր էյլէմիշ վէ մուավէնէթի
մատտիյէ իլէ տէօրթ սէնէ միւթէմատիէն մէքթէպին
տէվամընը թէէմին էտէն պիր զաթըն րէֆագէթիյլէտէ
քէսպի ճէսարէթ էթմիշ օլուպ՝ 1882 փետրուար 1 թա-
րիխինտէ Վարդանեան մէքթէպինի քիւշատ վէ իշթէ
պու կիւնէ գատէր , եանի թամ տէօրթ սէնէ տէվամ
էյլէմիշ տիր :

Մէքթէպին միւտտէթի թահսիլիյէսի իչիւն էվվէլճէ և
սէնէ թախսիա էտիլմիշ իքէն կէրէք եէնի վէ եիւքսէք
տէրսլէր իլավէսի վէ կէրէք գապուլ օլունան շայիրտ-
լէրին թէտարիքեաթը էվվէլիյէտէ նօգսանիյէթի սէպէ-
պինտէն՝ սընֆը էվվէլ թալէպէկեանըն անճագ պու սէնէ
Յուլիս նիհայէթինտէ իքմալը տէրայիա էտէպիլէճէկինտէն՝
մէքթէպին խուսուսաթը թալիմիյէսինտէն շիմտիլիք սարֆը
նազարլա սալթ ումուրու մատտիյէսի հագգընտա մուխ-
թաուարէն մալիւմաթ վէրմէք՝ իգթիզայը հալտէն տիր :

Մէքթէպին հիյնի թէէսսիսինտէ սիւպեանըն միգ-
տարը իչիւն 30 ատէտ թահսիտ էտիլմիշ իքէն ումումուն
արղուսունա պինաէն 70 է պալիղ օլմուշ վէ հէր սէնէ
10-15 նէֆէր եէթիմ վէ ֆագիւր չօճուզլար մէճճանէն
թա՛լիմ օլունարագ՝ պագիլէրինտէն տախի փէտէրլէրինին
իգթիտարընա կէօրէ սէնէտէ 100 տէն 250 ղրուշա գա-
տէր իւճրէթ ալընմըշ տըր :

1882 Փետր. 1 — 1886 Փետր. 1

Տէօր.ք սէնէ զարֆընտա միւտէրրիսլէր մաաչը իլէ քիթապ, քեաղըտ, գալէմ վէ սայիր լէվազիմաթ իչիւն օլան մէսարիֆին եէքիւնիւ, Օսմանլը լիրասը 125 զըշ. հիսապիլէ՝

52000 զրուշ տըր,

2000 » մէվճուտ քիթապ պահասը

54000 զրուշ

ՄԵՎՐՈՒՏԱԹ

22000 զըշ. Շայիրտլէրտէն

15000 » Գ. Ղազարեան էֆ. իանէսի

5000 » Միլլէթ սանտըղընտան իանէ

3300 » Սանդուխտ ֆէճիասը հասըլաթը

1600 » Ալիանս Ֆրանս. ճէմիյէթինտէն

1000 » Վարդանեան շիրքէթինտէն

0650 » Գրիգոր աղա Եաղըպեանտան

2450 » Միւթէնէվվի իանէլէր

3000 » Պօրճ

54000

54000

Պու ճէտվէլտէն անլաշըլտըղը վէճհ իւզըէ պու մէք. թէպ իչիւն միւնֆէրիտէն էն զիեատէ սէխապլէթ իպրա. զընա հիմմէթ էտէն վէ տահա աօղըուսու թէէսսիւսիւնէ վէ շու տէրէճէյէ վիսուլինէ սէպէպի էվվէլ՝ Գալուստ էֆ. Ղազարեան օլմուշ տուր քի, օլ պապտէ մէմուռնի. յէթ իպրազընտան աճիզիզ:

Մա' մաֆիյհ, Վարդանեան մէքթէպի իչիւն մանէն վէ մատտէթէն հէր նէվ մոււպլէնէթի տիրիզ էթմէյէրէք

Թէշվիգ վէ թալթիֆ էտէն նիչէ զէվաթ վար տըր քի անլէրտէն Նազարէթեան Մեծ. Նիկողոս էֆէնտի հազ-րէթլէրի պիհագգըն էն էվվէլ զիքը էտիլմէլի տիր :

Քէզալիք վարիտաթըն թէզեհտի իչիւն իանէ ճէմ էթմէք , մէքթէպ խաթըրը իչիւն պաազը քիմսէլէրէ ռէ-ճալար էյլէմէք , հիյնի հաճէթտէ պէօյիւք մէպլաղլար իգրազ էթմէք , ֆազիր չօճուգլարըն մէքթէպ իւճրէ-թիւնի վէրմէք , թէաթրօ զահմէթլէրիւնի չէքմէք վէ պու-կիպի սըրալարտա հէր նէվ հիմմէթի տէրէօհտէ էյլէմէք իչիւն հէր վազըթ հազըր պուլունտուգլարընտան տօլայը Նազարէթեան Յարութիւն վէ Կարապետ էֆէնտիլէր , Հաննա էֆէնտի Թախթաճեան , Անտոն էֆէնտի Արալան-եան , Դէորգ էֆէնտի Սիւլէօհեան , Յակոբ էֆէնտի Այ-վազեան , Գրիգոր էֆէնտի Եաղուպեան վէ էմնալի՝ խու-սուսի սուրէթտէ զիքրէ շաեան վէ Թէշէքքիւրէ չայէսթէ տիրլէր :

Պունտան մա՛տէ իքի տէֆա քիւլլիւյէթլու քիթապ-լար իլէ մէքթէպիմիղի թէշվիգ էտէն իսթանպօլ Միաց-եալ Ընկերութիւնունտան խասսէթէն թէշէքքիւր էթմէք վաճիպ տիր (1) :

(1) Մէքթէպին մանէվի թէրագգիսինէ ագլէն վէ պէտէնէն չալըշան զէվաթըն զիքրիւնի վէ 4 սէնէ զարֆընտա մէյտանէ կէլէն մուհասէնաթըն տէրէճէսինի իմթիհան վազթընտա եազ-մագ տահա միւնասիւղ իսէ տէ , կէօղիւ օլուպ տա կէօրմէյէն-լէրէ , չու մէքթէպին , հալ ու քէյֆիլէթլէր նիսպէթիլէ չօգ պէմէրէլէր մէյտանէ կէթիւրմէքտէ պուլունտուղունու չիմտիտէն իլանէ ճէսարէթ էտէրիգ :

Պու միւնասիւթիլէ , զազէթատա իմզասընը նէչը էթտիրմէք սէվտտսընտան թութուլմուշ պիր կէնճին՝ եազընլարտա Հայրե-նիք զազէթաւընըն Փետրվ. 11 թարիխի նիւսխէսինտէքի մէք-թուպունտա « Այնթապի մէջ ազնիւ , պատուաբեր (2) դպրօց

Թ Ա Ր Ի խ

Լ Է Ն Կ Թ Ի Մ Ո Ւ Ր

Շիմտիյէ գատէր սէրգէտէի գուհուր օլան ճիհանկիրլէրտէն Սեսոստր , Կիւրոս , Արտաշէս , Իւքէնտէր , Ճինկիզխան վէ Նա-
փօլէոն Կիպի բիմսէլէր տիւնեանըն պէօիւք գըսմընը իսթիլաեա
միւզթէտիր օլմուչլար իսէտէ անլէրտէն հիչ պիրի՝ Լէնկթիմուր
Կիպի , Ասիայը միւլէմմայը խուն էյլէյուպ Պահրը սէֆիտտէն թա՝
Հինտիսթանէ գատէր միւմթէտ պիր արազիյի ճէպը վէ զատր իլէ
զապթ վէ ճէսիմ հիւքիւմէթլէր մահվ էթմիլ տէյիլ տիր : Զէմա-
նը գատիմ ճիհանկիրլէրինին հիւքիւմէթի էքսէրիեա հէման քէն-
տիլէր իլէ խիթամիլէպիր օլմուչ իսէտէ՝ Լէնկթիմուրուն սիլսի-
լէվո թա՝ պիզիմ վազթըմըզա գատէր տէվամ էթմիլ տիր :

Լէնկթիմուր եախօտ թիմուրլէնկ լուղէթի « տէմիր » մա՛նա-
սընտա պուլունան թիմուր իսմինտէն վէ « թօիալ » մա՛նաքըն-
ապ պուլունան Լէնկ լուղէթինտէն միւրէքքէպ տիր :

Զիւնքիւ փատիլահլըզ քէօչկիւնէ ճիւլուս էթմէզտէն՝ Սիս-
թան շէհրինի մուհասէրէ էտէր իքէն աթտան տիւչիւպ պիր ա-
յաղը սագաթ օլմուչ իսի :

Լէնկթիմուր 27 եաչընա գատէմ զէնն օլունճա շէճաաթը ա-
ղիմէ իլէ քէսպի շէօհրէթ էյլէեուպ թիւրքիսթան խանը էմին

մը չկայ » իպարէսիլլէ վէ սայիր եօլլար իլէ Վարդանեան մէք-
թէպինէ հագարէթ վէրմիլ օլտուղունու տէրխաթըր էտէեօրուզ :

Մէքթուպու մէզքիւրուն սարֆ վէ լիսան խաթալարը իլէ
տօլու , միւթէնագըս իպարէլէր իլէ մէմլու , մէալտէն մահրում
վէ սաչմա օլմասընտան՝ հէր քէսին սահիպի մէքթուպ հագգըն-
տա զաթէն էյի պիր թասապիւր ալաճաղը պէտիհի օլտուղըն-
տան՝ մէնսուպ օլտուղու Փամիլեա խաթըր իչիւն իսմինին զիք-
րինտէն սարֆը նագարլա՝ կէօգիւնէ էհէմիլլէթսիզ վէ րաղպէթ-
սիզ կէօրիւնէն Վարդանեան մէքթէպինտէ քէնտիսինէ տէրս
վէրէպիլլէն շայիրտլէր վար օլտուղունու պէեանլա գանաաթ
էտէրիզ :

Հիւսէյնի մաղլուպ վէ պիր գաջ սէնէ սօնրա մէմալիքին զապթէտուպ գուզլէի ճէսիմիյէ մալիք օլմուշ վէ Սըմրըղանտը տախի փայիթախթ իթթիխազ էյլէմիշ իտի :

Պու սուրէթլէ Լէնկթիմուր ՅՅ սէնէ մուհարէպէ վէ 27 նէֆէր հիւքմտարլար Փէթհէթիքտէն սօնրա պիր շա'իրին « Սէմատէ պիր Ալլահ մէվճուտ օլտուղու կիպի գէմինտէտէ պիր փատիշահ լազըմ տըր » սէօզիւնէ իսթինատէն եէնի իշթահլա Արապիսթանը, Կիւրճիսթանը, Գաֆգասիայը վէ Անատօլույու իսթիլա էյլէտի :

Աճէմիսթանէ տէօնիպ' իսեան էթմիշ օլան իսփահան շէյրինի թէքրար զապթ վէ 70,000 ինսան գաֆալարը քէսիպ անլէրի գալ'ա հիյեթիինտէ թէրթիպ էթտի, 1390 տա թաթարիսթանա կիտիպ ճինկիզ խան սիլսիլէսինտէն թախթամը խան իլէ մուհարէպէ էտուպ անը ֆիրարէ մէճպուր գըլտը վէ ագըպէթ մուր' Փէթհէթիքտէի մէմէքէթլէրտէ մէվճուտ քիթապլարը տախի Սըմրըղանտա ճէ'մ էթտիլմիշ վէ հի'շ քիմնէ օրատան քիթապ գալտըրմասըն վէ իսթէյէն օրայա կիտուպ օգուսուսն տէեու էմր էյլէմիշ տիր :

Ճագաթ եինէ րահաթ էթմէյիւպ ույուսուշ պիր ճանվէր կիպի մէվսիմի շիթայը օրատա կէշիրիպ պահարտա թէքրար ղարաթարաֆա հիւճմ էյլէտի վէ տէնշէթլի պիր գասըրղա կիպի 8 սէնէ հէր թարաֆը խան ու խարապ էյլէյուշ 1398 թարիխինտէ Հինտիսթանէ գօշտու վէ Տէլի վէ Քաշմիր շէհրլէրինի թէստիպ Սիվաս շէհրինի մուհասէրէ էյլէտի վէ Սիվասլըլարըն շէճի'անէ մուգապէմէթինէ րաղմէն շէհրի զապթ վէ քեաֆֆէի էհալիսինի գըլըճա գուրպան էթտի, վէ նիշէ չօճուգլարը վէ իսթիեարլարը սաղ սաղ կէթիրիպ շէհրին խարիճինտէ քեային պիր մահալտէ աթլարա չըղնատըգտան վէ ապըրլէրէ թէփէլէթտիքտէն սօնրա ճիւմէթէն տէֆն էթտիրտի :

Լէնկթիմուրուսն չու վահշէթինի պու կիւնէ գատէր զիքը էթտիրէն մահալ չիմտի « Սեւ հոդեր » եանի գարա քօփրագլար իսմի իլէ մա'լիւսիւր :

Պու զալիմ ղատտար' Իզմիր շէհրինիտէ օն պէշ կիւն մուհասէրէտէն սօնրա ալտը, էհալիսինի գըլըճտան կէշիրտի վէ եօլ

իւզէրինտէ պիր գասապալը մուհասէրէ էտէր իքէն ճէպպարըն զազապընը թէսքին էթմէք իչիւն էյլէրինտէ Գուրանը Շէրիֆ իլէ անըն իսթիգապընա չըգան խայլիճէ սապի չօճուզլարը թէ-
փէլէթտի :

Վէլհասըլ սօն տէֆա օլարագ Թաթարիսթանա կէլտիյինտէ գանտան տօյմուշ վէ ինսանլար , շէհրլէր , գասապալար վէ քէօյ-
լէր գըրըպ վիրանէ էյլէմէքտէն Ֆէրաղէթ կէլիլ զանն օլունտու իսէտէ՝ հըրսը շան թամա՛ընըն շիտտէթինտէն Զինիմաչինի տա-
խի զիյրի տէսթինէ կէշիրմէք մէրամըյլա օրաեա հիւճմ էյլէտի ,
Ֆազաթ պիր շէտիտ հումմաեա միւպլթէլա օլուպ ԵՅ սէնէ պիւ-
թիւն տիւնեայը գան իլէ պօյատըգտան սօնրա պիր սա՛աթ գար-
ֆընտա ինսան ճինսինի քէնտի աֆէթ ու պէլասընտան գուր-
թարտը :

ԿԱՐԱՊԵՏ Տ. ՂԱԶԱՐԵԱՆ

Վ. Կ.

Ֆ Ի Ի Ն Ո Ւ Ն

Գ Ա Մ Ե Ր

Էճսամը ֆէլէքիլէտէն պիգէ է՛ն եազըն օլան Գամէր եանի
այ՝ տիւնեամըգտան 49 տէֆա քիւշիւք օլուպ՝ պիր սէյեարէ օ-
լան քիւրրէմիզին էթրաֆընտա տէվը էյլէտիյինտէն՝ փէյք թա-
գըմընտան տըր :

Գամէր տախի տիւնեամըզ կիպի՝ նուրունու շէմստէն ալըպ
պիգէ՝ աքս էտէր , լաքին անըն իւզէրինտէ ըջըղըն պա՛ազէն հիւշ ,
պա՛ազէն ազ վէ պա՛ազէն չօգ կէօրիւնմէսինին սէպէպի՝ կիւնէշ
իլէ տիւնեաեա նազարէն պուլունտուղը մէվգիլէրին իսթիլաֆը
տըր :

Պունու էյիճէ անլամագ իչիւն պիր լամպանըն էօնիւնտէ
տուր , էլինէ քիւրրէվի քիւշիւք պիր նէսնէ ալուպ՝ պաշըյըն էթ-
րաֆընտա օլտուգճա տէյիրմի պիր չըզկը իլէ կէզտիր վէ անա
պիր տէվլամ պագ , պու սուրէթլէ , գամէրին իւզէրինտէ ըջըղըն
նասըլ օլուպտա Փարգիլը շէքլտէ կէօրիւնտիւյիւնիւ անլարսըն :

Գամէրին քէնտի մէտարը իւզէրինէ տէվրիլէ , պիր նօզթա-

տան չըզուպ թէքրար օ նօգթայա կէլմէսի իչիւն 29 կիւն , 12՝ սա՛աթ , 44 տազիգէ վէ 2 սանիյէ լազըմ կէլիր :

Գամէրին մէտարը եախօտ տիւնեամըզըն էթրաֆընտա տէվը էթտիյի եօլ՝ պէյզի եանի եումուրթա չէքլինտէ օլտուղունտան պիյէ օլան երրազըղը հէր կիւն ֆարգըլ օլուր վէ պու սէպէպտէն պէօյիւքլիւիւ տախի ֆարգըլ կէօրիւնիւր :

Գամէրին իւզէրինէ պազարըղմըզտա կէօրիւլէն լէքէլէր պաշգա պիր շէյ օլմայուպ տաղլար , օվալար վէ չուգուրլար տըրլար , լաքին պու լէքէլէրտէ հէր վազըթ թէպտիլ օլան օլուպ՝ անիյր տաղլարըն քէօկէլէրի տիրլէր : Պու .Պիւթէնէվիլ լէքէլէրին միւթէնէվիլ իսմէրի վար տըր , մէսէլա , Սիւքիւնէթ տէնիզի , Բութուպէթ տէնիզի , Նաղմուր տէնիզի , Պուլուլթար տէնիզի վէ սայիրէ : Գամէրտէ սու եօղ իքէն՝ պու կիպի իսիլէրին թա՛յինի՝ տահա գամէրին աշվալը հազգընտա թէքմիլ պիր մայիւմաթ ոլուլունմատըղը վազըթտա օլմուշ տուր , վէ պուրատա տէնիզ լուղէթի օվա մանասընա անլաշըմալը տըր :

Գամէրտէքի տաղլարըն իսմէրի տախի վար տըր , մէսէլա , Լէյսնիկ , Տէօֆէ , Նուտոն , Գասադոս , Գարդիոս , Գալիպպոս , Հըկընս , Երատոսթէն :

Լէյսնիկին վէ Տէօֆէնին եիւքսէքլիյի 7600 մեթրօ տըր , Գասադոս 6956 մեթրօ , Գարդիոս 6769 մեթրօ , Գալիպպոս 6216 մեթրօ վէ ղայրիհիւմ :

Գամէրտէ մէվճուտ չուգուրլար տախի չաեանը տիգգաթ տըրլար , Սգիգկարթ նամ չուգուրուն Գութրու (1) 64 միլ տիր : Գլափիոս նամ մունթազամ չուգուրուն գութրու 67 միլ վէ Կրիմալտընքի 56 միլ տիր : Պտղոմէոս , Հիպպարքոս վէ Պլատոն իսմինտէ չուգուրլարտա վար տըր վէ պուլարտան մա՛տա գութրու 20 միլտէն գիեատէ 30 գատար ճէսիւմ վէ հիյպէթլու չուգուրլար պուլունուր :

Գամէրտէ փէք չօգ չաթլազլար տախի վար տըր , պունլարըն ուզունլուղու 4-5 միլ գատար վէ էն չօգ էնիլիքլէրի տախի 1600 մեթրօ գատար տըր , պունլար այըն 15 ինտէ պէյազ չըզկըլար

(1) Գութր տէտիլիմիզ՝ հալգա եախօտ չէմպէր կիպի պիր տայիրէնին պիր նօգթասընտան չէքիլիպ վէ թամ օրթատան կէչիպ գաքչը թարաֆա եէթիշէն չըզկը տըր :

կիպի կէօրիւնիւրէր, չիւնքի քէնտիւէրին պիւթիւն տէրինլիյի միւնէվիէր օլուպ, լաքին այլն 8 ինտէ վէ 22 սինտէ գարա չըզ-կըլար կիպի կէօրիւնիւրէր, չիւնքի հէր եէրլէրի ըլըզա գարչը կէլէզ վէ պաազը մահալլէրինտէ կէօլիէ հասըլ օլուր :

Գամէրտէ հավա վէ սու պուլունմատըղը մուսատտագ պիր քէյֆիյէթ տիր, չիւնքիւ՝

1. Էյէր Գամէրտէ սու վէ հավա վար իսէ՝ մութլագա պու-լութ տախի պուլունմասը լազըմ կէլիր :

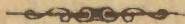
2. Գամէրին հավասը փէք սէյրէք վէ չէֆֆագ պիլէ օլա, եինէ ֆէճրի սապան վէ ֆէճրի քեազիպ նիշանլէրի կէօրիւնմէլի տիր :

3. Շէմատէն վէ եըլտըզլարտան կէլէն գիյալար Գամէրին եա-նընտան կէշտիքլէրի վագըթ ին'իթաֆ էթմէլէրի իճապ էտէր : Լաքին քէշֆիյաթ Գամէրտէ պուլուպ պուլունմամասընը, ֆէճր ի սապան վէ ֆէճրի քեազիպ վուգո'ւ պուլմամասընը վէ գիյա-լարըն ին'իթաֆ էթմէմէսինի փէք ալա սուրէթտէ պէյան էթ-տիյինտէն՝ Գամէրտէ հավա պուլունմատըղը գապուլ օլմուշ տուր, վէ Էյէր հավանըն օլմամասը գապուլ օլունուր իսէ, սույուն տա-խի օլմամասը փէք ալա անլաշըլըր, չիւնքիւ հավանըն թագեիգի օլմատըղը կիպի, սուլար չափուճագ թէպէհհիւր էտիւպ՝ Գա-մէրտէ պիր քիւրրէլի հավա հասըլ էտէճէք իտիլէր :

Շունու տախի մուլթասար գիքը էթսէք սէզա տըր քի ճէզը ու մէտտին սէպէպի էվլէլի Գամէր տիր : Օգիանոս սուլարընըն ալէսսէվիյէ կիւնտէ իքի տէֆա՝ ալթըլար սա'աթ միւտտէթլէ սահիլտէն չէքիլմէսինի վէ եիւքսէլմէսինէ ճէզը ու մէտտ թապիր օլունուր :

ԹԱԹՈՒԼ Ս. ՔԻԻՓԵԼԵԱՆ

Վ. Կ.

ԷՅԵՆՄԸ ՄԱԽՍՈՒՍԷ

Ապրիլ 1

Մ Ա Լ Ի Ի Մ Ա Թ Ը Թ Ա Ր Ի Խ Ի Յ Է

Բժամալըւար պու այը Աբրիլիս թէսմիյէ էթմիչէր իտի, քի աչըլմագ մանասընտա օլան պիր լուղէթտէն չըգմըշ տըր, չիւնքի աղածլարըն թօմրուգլարընըն աչըլմաեա պաչլատըղը մէվսիմ տիր :

Անկլօ Սաքսօնլար Ուսթըր թէսմիյէ էթտիլէր՝ քի Զատիկ մանասընտան կէլմիշ տիր :

Փիլէմէնքլէր եէչէրթի այը թէսմիյէ էտէրլէր :

Ապրիլին իւք կիւնիւնտէ պիր քիմսէյի ասըլսըզ պէ-հանէլէր իլէ չօրա չուրա կէօնտէրիպ ալտաթմագ ատէ-թի՝ զանն օլունուր քի Քրիստոսըն Աննատան Կայիափա-նըն վէ Պիղատոստան Հերովդէսին եանընա կէօնտէրիլմէ-սինին պիր զիքրի օլտուն, չիւնքի զաթէն Ապրիլ այընա տիւչէն Զատիկ հաֆթալարընտա՝ Քրիստոսուն էօմրիւնիւն պու վագաալարընը «Միւճիզէ օյունլարը» նամըյլա թագ-լիտ էտիպ էյլէնմէք՝ էսթէտէն պէրու էվրօփա էհայի-սինճէ պիր ատէթ օլմուշ տըր :

Պունունլա պէրապէր պու ատէթ իհթիմալէն էսքի փութփէրէսթիւք եօրթուլարընտան պիրինին էսէրի տէ օլապիլիր :

Մէզքիւր կիւնտէ պուտալա եախօտ սաֆտէրուն քիմ-սէլէրի զէվգլէնմէք իչիւն ուֆաճըզ օյունլար վէ տու-պարալար գուրմագլըղըն պիտայէթի հէր նէ տէ օլսա՝ պիւթիւն էւրօփատա ճարի պիր ատէթ տիր :

Փրանսատա պու սուրէթլէ ալտանմըշ պիր քիմսէյէ Բուասօն տ'Ալրիլ եանի Ապրիլ պալըղը տէրլէր :

Ինկիլթէրատա պու կիպի պիր առէմէ Եյբրէյ Ֆույ
Եանի Ապրիլ տէլիսի վէ Սօքօյիատա Կօվք տէրէր : Կօվք
տախի ահմագ տէմէք տիր :

Ինկիլթէրատա էն չօգ խօշլանտըզլարը շագա՝ պիրինէ
ասլը ճիսմի օլմայան պիր շէյ սըմարլայըպ էօթէ պէրի
տօլաշտըրմագ տըր , մէսէլա կէօյէրճին սիւտիւ կէթիւթ-
մէք , Ադամըն պէօյիւք պապասընըն հիքեայէսինի սօր-
տուրմագ , Եախօտ կէօրիւշմէք իչիւն պիր մահալ վէ
վագըթ թային էտիպ՝ հէրիֆի օրտա սաաթլարճա պէք-
լէթմէք , գարշըտան կէչէն պիրինէ գօնտուրասընըն պաղը
սէօքիւլմիւշ , Եախօտ Եիւզիւնէ չամուր լէքէսի սըչրամըշ
տէյու չաղըրմագ :

Պիր քիմսէ տէ պու տուզաղա տիւշտիւյիւ կիպի՝ հէման
Եյբրէյ Ֆույ Եախօտ Կօվք տէյու նիտա էտիպ քահ քահ
կիւլէրէր :

Թուհաֆը շու տուր քի Հինտլիէր տախի քէնտիլէրին
Հոսլի Եօրթուսունա թէսատիւֆ էտէն Մարտ 31 կիւ-
նիւնտէ այնի օյունու Եափարլար :

Ա Պ Ր Ի Լ 27

Յ Ո Վ Հ Ա Ն Ն Է Ս Լ Ո Ւ Ս Ա Ր Ա Ր Ե Ա Ն

Համիլէթի , Ղայրէթի , Իսթիգամէթի Եախօտ տիկէր սըֆէթի
մէմուհէսի իչիւն պու տիւնեատա պիր քիմսէյէ միւքեաֆաթ
վէրմէք միւմքին իսէ , օ՛տա վէֆաթընտան սօնրա խալիֆլէրի
Թարաֆընտան անըն իսմինի հիւրմէթլէ թիզքեար գըընմասը
տըր :

Վազայիֆի ինսանիյէլէրինի միւմքինի մէրթէպէ իճրա էտիպ-
տէ էօյլէճէ Թարիքի տիւնեա օլան զէվաթը պիր մա՛նէվի միւք-

եաֆաթ իրէ , սպաթ քէնտի չախարար իշիւն եաշանեալարտան
թէֆրիգ վէ թէմեիգ էթմէք մուգատտէս պիր վազիֆէ օլտուղ-
տան մա'տէ , ինսանլարըն շէրէֆ տուլուսունու թահրիգէ վէ
խըտէմաթը միւֆիտէյէ թէշվիգէ մէտարը ազրմ տիր :

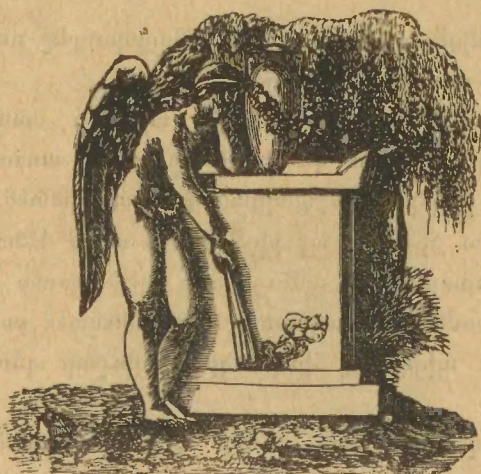
Իշթէ հիսսիեաթը մէգքիւրէ սէվգի իլէ տիր քի , հէր սէնէ
Ապրիլին 27 ինճի կիւնիւ կէլաիքճէ , նամը նամիսի սալատէ մու-
հարրէր զաթըն սիքրինի խաթրա կէթ իրմէմէք Այնթապ էրմէնի-
լէրի վէ սախուսուս պու կիւն Մեմտոք րէսալէսի իտարէսիյլէ
միւնսսիպէթլէրի սուլունան քիմսէլէր իշիւն միւմքին տէյիլ տիր :

Յովհաննէս Լուսարարեան 1881 Ապրիլ 27 թարիխինտէ սին-
նի շէպապէթինտէ ազմը տարը պէգա էթմիշ իսէ տէ , միւստէ-
թի էօմրիւնտէ էյլէմիշ օլտուղու խըտէմաթը միւֆիտէ տահա
ֆէրամուշ էտիլմէմիշ , վէ վէֆաթըյլա պրագմըլ օլտուղու քէ-
տէր հալա թէնքին օլմամըլ իտիւկինտէն շու ֆուրսաթլա մալիք
պուլունտուղու խասայիսի մէրղուպէ սիր տահա վարիտի խա-
թըր օլսա հագգ աըր :

Լուսարարեան ֆագիր պիր ֆամիլեատան մէյտանէ կէլմիշ
լքէն՝ զայրէթ վէ իսթիգամէթի սայէսինտէ միւթ էպէր պիր տէ-
րէճէյէ թէրէֆֆիւ էյլէմիշ վէ ումում էհալի նէզտինտէ մազհարը
րի'այէթ օլմուշ տուր :

Լաքին միւթէվէֆֆայլ միւմայիլէյհի տահա գիւտտէ շահանը
րաղպէթ գըլան խուսուս՝ ֆիլիսա , միլլէթ , շիրքէթ վէ մէքթէպ
ուղրունա սէպաթ վէ սատագաթ իւզրէ էյլէտիյի խըտէմաթ տըր
քի , պու սայէտէ միլլէթին Վարդանեան վէ շիրքէթինին մէհա-
սինի միւթէատտիտէյի նայիլ օլտուղու դապիլի ինքեար տէյիլ
տիր :

Հալ ու իգթիտարլարը միւսա'ատէ էտէն գէվաթըն՝ մէրհում
ու մէգքիւրուն ֆէտաքեարլըղընտան իպրէթ ալմալարընը արզու
էտէրիգ :

ՄԱԹԷՄԻ ԱԶԻՄ

ՆԵՐՍԷՍ ԷՖ. ՊՕՍՆԵԱՆ

Մարտ 4 իւնճիւ կիւնիւ Այնթապտա ֆեվգիաւոտ
պիր քետէր հիսս օլունմագտա իտի :

Պունտան 10 սէնէ կվվի պերայը քանսիլի իլմ
Ս. Էջմիածին Գեորգեան Ճեմարանընա կիտիպ վե
հեման պիր սէնէ կվվի վարանընա ավտէք վե Ներ-
սիսեան մէքթեպինտէ իճրայը մեմուրիյէք միւպաղէ-
րէք հրմիշ օլուպ պիր գաջ մանտան պերու. հսիրՖի-
րաշ օլան Ներսէս ԷՖ. Պօսնեան՝ միւպթէլա օլտուղու.
իլլէրի միւհիլքտէն քալսլիսի կիրիպան հտեմէլիպ
տահա 26 Էաշընտա իրթիհալը տարը պագա վե պիւ-

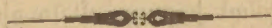
քին Ֆամիլեա , ագրուպա վե անըպպասընը դարիգի տերեայը մաքիմ էլլէմիշ տիր :

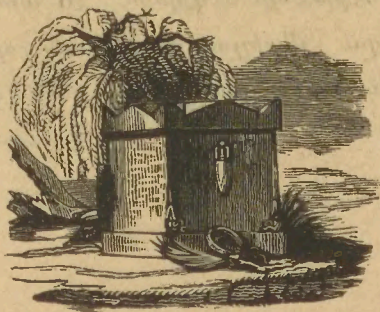
Միւթէվէֆաայը միւմաիլէյն՝ ախլազը համիտէ , մալիւմարը վաֆիրէ վե հիսսիւեաթը ալիյէ առհապընտան վե միլլէթին է՛ն վարլագ իւմիւտլէրինտէն պուլունտուդու ճիհէթլէ՝ պիւթին միլլէթ անցն վէֆաթընտան զարարտիտէ օլմուշ վե ալէլխուսուս պէտպախթ Ֆամիլեասը ազալարը պու երգտէն քարիֆի նազապիլ պիր հալը հիւզնէնկիզէ տիւջար օլմուշլար տըր :

Ճէնագէ ալայընտա ճէսիմ պիր իզտիհամ հազըր պուլունմուշ վե Ֆակոբէ իֆէնտի Պէքէարեան վե Փիլիպպուս իֆէնտի Սարգսեան նուրգլար իրատ էթմիշլէր տիր :

Քէզալիթ քափուտու իւզէրինէ վարդանեան մէքքալի քարաֆընտան պիր ջիջէթ պսակ վագ՝ օլունմուշ վե Պ. Թորոս Ղազարեան վե Պ. Պէրճ Մոմճեան քարաֆընտան Մէրսիլիէր զրաաթ էտիլմիշ տիր :

Մենտոր րիսալէսի պու ազիմ քէտէրէ միւշթէրէթ օլուպ՝ Ճէնապը հազգտան քէսէլլի նիւազ էտիր :

ի Յուշ

Քաղցր եւ յաւերժական յիշատակիդ
Որ վեցից գարնանց վարդովքն բեւածեալ

Սլացար ի դաշտն Եդիւսեան

ո՛ր Մ Ի Հ Ր Ա Ն

Կանգնէ գայս արձան

Մայրդ վշտագին

Է Լ Մ Ա Ս Պ Բ Ի Ի Ր Բ Ճ Ե Ա Ն

Ծնունդ. 1880 Սեպտ. 21 , Մահ 1886 Փետր. 22

Վարդանեան մէքթէպի միւտիքի Գիւրքճեան Վահան
էֆէնտինին 6 եաշընտա վէֆաթ էտէն Միհրան իսմինտէ
պիրատէրլէրինին ըուհու իշին վալիտէի մէօհթէրէմէլէրի
թարաֆընտան մէքթէպի մէզքիւրէ 10 ատէտ մէճիտիյէ
իհտա օլունտուզու միսիլլու Մեմուրուն պու սահիֆէսի
տախի մա'սուլմու մաղլումու մէզքիւրուն զիքրինէ հասը
օլունուր :

امد-مصدق
مسجل
4